

№ 183/18

Рим, 22.10.2018 р. Б.

Справа: Підсумки зустрічі Протоігуменів і Провінційних Економів, яка відбулася у домі Головної управи в Римі 18-21.09.2018 р. Б.

Високопреподобні Отці,
Преподобні Брати,

бажаю поділитися з вами підсумками зустрічі з Протоігуменами та Провінційними Економами, яка згідно із рішенням XIII Римської Генеральної Капітули 2016 року (пост. ч. 19) відбулася в Римі в домі Головної управи Чину. Ця зустріч стала доброю нагодою, щоб в дусі братньої любові й довіри спільно обговорити справи чернечого життя і служіння в Чині, глибше пізнати труднощі окремих Провінцій та разом шукати відповідей на виклики сьогодення. З цією метою кожен Протоігумен представив стан Провінції, головні ділянки діяльності її чернечих спільнот, актуальні труднощі, в тому числі й адміністративно-економічного характеру.

Учасників зустрічі своїм духовним словом вітав вл. Діонісій Ляхович, Апостольський Візитатор УГКЦ в Італії, наголосивши, що добра праця робітників у Божому винограднику, якими мають бути усі ченці, залежить найперше від Божої благодаті, але й також від вірності ченців своєму покликанню й свідомості власної місії. Податок кесареві передбачає звітність як перед власною спільнотою, так і перед державою, з тим, щоб «гріш» не зайняв місце Бога.

Усі учасники зустрічі разом з Головною управою Чину та ченцями Римського дому 19 вересня також взяли участь у загальній аудієнції з папою Франциском та отримали його Апостольське благословення.

Знаковою подією для цілого нашого Чину була презентація книги наших *Правил*, яка вміщає апробований Конгрегацією для Східних Церков оновлений Статут, виконання правил якого є дієвою допомогою, щоб кожен чернець міг вповні реалізувати своє покликання у вірному слідуванні за Ісусом Христом згідно з нашою василіянською харизмою, дотримуючись вимог спільнотного життя та віддаючись молитві й різноманітній апостольській праці. Ця подія стала нагодою подякувати Господу Богу, адже теперішній Статут, включаючи Конституції з 1910 і 1954 рр., став третім правовим документом в історії Чину, який отримав затвердження Апостольського Престолу. Починаючи від II Ватиканського Собору, цьому затвердженню передувала більше як півстолітня праця кількох поколінь василіян, які осучаснювали і видали на пробу Конституції у 1969 р., які перевидувалися у 1977, 1993 і 2003 рр., та Статут у 2010 р. Слід, отже, пам'ятати, що наші правила, подібно як і канони ККСЦ, містять у собі велику мудрість, що її у Статуті потвердив Ап. Престол, яку залишили нам святі Отці, зокрема св. наш Отець Василій Великий, і яку перевірили своїм життям багато наших попередників. Але цю мудрість наших правил, які є законом правопорядку, життя і праці як у Чині, так і поза ним, треба для себе відкривати, вивчати, ґрунтовно засвоювати, щоб гармонійно жити найвищим законом – законом Христової любові.

Протоігумени й Провінційні Економи також заслухали доповідь о. Теодосія Греня ЧСВВ про владу управління та адміністрування дочасного добра в Чині. Він зокрема зазначив, що згідно із Божественним задумом Вищим Настоятелем, у межах їхньої компетенції, довірена влада управління усього майна, а Економам належить тільки адміністрування добрами від імені дотичного Настоятеля, при цьому всяка влада

повинна бути жертвенним служінням, а не сприятливим елементом домінувати над іншими. Важливі напрямні для правильного служіння ченців подає церковний документ, виданий Конгрегацією у справах Інститутів богосвяченого життя під назвою *Linee orientative per la gestione dei beni negli Istituti di vita consacrata...* «Керівні принципи для управління майном в інститутах...» від 02.08.2014 р., який закликає чернечі інституції визначати пріоритети у своїй діяльності, які слід розвивати, а від чого треба відмовитись, заохочуючи їх розробляти довгострокове планування, реалізація якого не повинна обмежуватися каденціями і плинністю кадрів. Звичайно у цій ділянці не можна обійтися без добре підготовлених ченців, яких потрібно вишколювати, та залучення до праці фахівців, дотримуючись також цивільних законів конкретної держави. Євангельське свідчення вимагає від ченців і передбачає їхнє дбання про прозорість усієї економічної діяльності, яка спрямована виключно на досягнення статутних цілей, а загалом – для добра людей і спасіння душ. Прозорість, у свою чергу, вимагає від суб'єктів влади управління системного нагляду й контролю, надання дозволів, затвердження бюджетів й отримання звітності, а від адміністраторів – належного дбання, чіткого звітування, вміння опанувати новітні системи адміністрування церковним майном, використання сучасних систем архівування та зберігання документаційної бази. Послаблення дисципліни в цьому звичайно призводить до втрати власності, скандалів та згіршення.

В іншій доповіді о. Йоганікій Чверенчук ЧСВВ розповів про канонічну візитацію в Чині згідно із ККСЦ та Правилами Чину, яка є важливий елементом в досягненні мети чернечого життя, адже в ньому, за словом Апостола, все має діятися пристойно і належним чином (пор. I Кр 14, 40), де кожен на своєму місці, виконуючи різні функції, викazuje ревність і старання (пор. ШПр. 24). Звичайно найбільша турбота про всіх покладена на Настоятеля, який навчає, чуває і виправляє недбальства. Тому Вищі Настоятелі мають важливий обов'язок, накладений на них їхнім урядом і священними канонами (кан. 420 ККСЦ), проводити канонічну візитацію, звичайну чи надзвичайну, якій підлягають усі монастирі і яка охоплює все їхнє духовне й матеріальне добро. Йдучи за думкою св. Василія, візитацію, отже, можна порівняти з візитом досвідченого лікаря, який визначає діагноз фізичного і духовного здоров'я такого живого організму, яким є спільнота, яка складається з багатьох членів. Своєчасна реакція на різні сигнали, їх вивчення та подальше виконання приписів лікування, – забезпечують цілому організму здорове життя й діяльність, тоді коли ігнорування його сигналів криє в собі небезпеку проблем. Тож візитатор, дбаючи про добро чернечої спільноти, може попереджати й напоумляти, видавати розпорядження, а за потреби – усувати Настоятеля чи переводити ченця, однак завжди дотримуючись засад батьківства, сумлінного й системного підходу та усіх статутних приписів. Коли б Настоятель занедбав виконання цього обов'язку, тоді місцевий ієрарх має обов'язок здійснювати «надзвичайну» візитацію всіх монастирів на своїй території. Крім пасторської візитації місцевий ієрарх має здійснювати ще й чування та має обов'язок реагувати на скоєні злочини, за які Настоятель не карає своїх ченців, і за зловживання, щоб не ослабло змагання ченців до духовної досконалості у любові.

В останній день зустрічі усі учасники, обдумавши усе сказане та підбивши підсумки своєї праці в групах, одностайно схваливши наступні рекомендації, які за згодою своєї Ради ласкаво подаю Вам, дорогі Отці й Браття, для ознайомлення й подальшого виконання:

1. Найпершим пріоритетом розвитку Чину повинно бути автентичне життя кожного ченця згідно з вимогами Статуту за повчаннями і прикладом св. Отця нашого Василія Великого та св. священномуч. Йосафата, що передбачає вдячність Отцеві за покликання, глибоку особисту приязнь та єдність з Ісусом Христом. Таке життя має плекатися, починаючи з новіціату, й має житись благодаттю Таїнств і словом Божим, особистою і спільною молитвою, служінням і життям у спільноті, яка зібрана в ім'я

Христа й об'єднана Святим Духом, та вдосконалюватись через особисте старання кожного, постійну «метаною», добрі відносини й дух братерства у спільнотах, монашу карність і контроль над вживанням сучасних засобів комунікації, не допускаючи при цьому жодної надмірності чи недбалості, які спричиняють повільну ерозію спільноти, через курси постійної формації ченців, що їх підготовляє відповідальним та схвалює Протоігумен (див. прав. 140) тощо.

2. Актуальною справою в Чині є дбання про покликання, що має бути турботою всіх Ченців, які беруть участь у процесі виховання мірою своїх можливостей, зокрема свідомством власного життя, молитвою (див. прав. 47 § 3) й відкритістю всієї спільноти до прийняття нових співбратів. Тож рекомендується оживити нашу працю з молоддю в парафіях при наших монастирях і школах; підтримувати діяльність відповідального за покликання (т. зв. директора покликань) або його призначити, якщо такого немає; підтримувати молитовні зустрічі з хлопцями, які цікавляться чернечим життям, а де таких зустрічей немає, то їх запровадити; посилити працю хлопцями, які належать до вівтарних дружин; виголошувати науку про покликання під час місій чи реколекцій у Провінції; подбати при наших храмах про частіші чи принагідні проповіді про чернече життя й харизму Чину; підготувати агітаційні буклети про покликання й розмістити їх на вебсторінках, а також використовувати актуальне навчання Церкви про чернече життя.

3. Оскільки Статут Чину говорить про *Загальний план формування*, який затверджує Генеральна Капітула (прав. 11 § 3), тож рекомендуємо о. Протоархимандриту подбати про створення робочої комісії, яка під його контролем доопрацює наявний в архіві Головної Управи текст документу під назвою «*Загальні основи виховання Чину Святого Василя Великого*» (*Ratio formationis*) з 2008 року з тим, щоб подати його у 2020 р. на розгляд Провінційних Капітул та представити на затвердження Генеральній Капітулі.

4. З метою належного ознайомлення з правилами Статуту і його успішного практикування, Протоігуменам рекомендовано провести кількадечний семінар на рівні Провінції з Настоятелями чернечих осідків; а Настоятелям – проводити спільне читання та обговорення правил Статуту під час місячних духовних віднов у 2019 р. у кожному осідку, а також дбати про читання Правил після молитви під час вечере (див. прав. 218 §1); по можливості провести реколекції на основі Повчання св. Отця нашого Василя Великого; крім того Протоігумену під час канонічних візитацій слід перевірити базове знання ченцями правил Статуту та в кінці 2019 р. прозвітувати Головній Управі про засвоєння Статуту на рівні Провінції.

5. Генеральному Економому у співпраці із Провінційними Економами доручається опрацювати формуляр зведених річних економічних звітів Провінцій для Головної Управи Чину, які має схвалити Генеральна Капітула 2020 р. Одночасно Провінційні Економи опрацюють для своєї Провінції формуляри річних економічних звітів з монастирів, а Провінційна Капітула подбає про спосіб звітування та про санкції в разі невиконання постанов Капітул. Крім того Протоігуменам доручається дбання про професійний вишкіл Провінційного й місцевих Економів, посилаючи їх на відповідні студії чи через їхню участь у підходящих курсах з тим, щоб вони були добре обізнані з адмініструванням церковного майна, вимогами церковного права і цивільним законодавством своєї країни.

З молитвою і братньою любов'ю у Христі,

о. Генезій Віомар, ЧСВВ
Протоархимандрит

о. Іоанікій Чверенчук, ЧСВВ
Ген. Вікарій

